

Beelden uit het tv-spotje, waarmee de rijksoverheid ouderenmishandeling al een tijdlang uit de taboesfeer probeert te halen.

Ouderenmishandeling blijft nog veel te vaak verborgen

Veilig Thuis Twente houdt voorlichtingsbijeenkomsten voor zorgverleners HENGELO

Hulpverleners in Twente moeten alerter worden op signalen van ouderenmishandeling. Dat zeggen Emine Pala en Marieke Moorman van advies- en meldpunt Veilig Thuis Twente. "Slechts het topje van de ijsberg wordt gezien."

LUCIEN BAARD

Sinds 2015 is de aanpak van ouderenmishandeling - vaak gepleegd door eigen kinderen en/of mantelzorgers - voor het ministerie van Volksgezondheid een belangrijk actiepunt. Vorig jaar begon een publiekscampagne op tv om dit probleem, waartoe ook financiële uitbuiting wordt gerekend, uit de taboesfeer te halen. Dit jaar houdt Veilig Thuis Twente, advies- en meldpunt voor kindermishandeling en huiselijk geweld, meerdere themabijeenkomsten om zorgverleners te informeren over ouderenmishandeling. Dat gebeurt in mei en juni. Dat is nodig, zeggen Pala en Moorman, zich daarbij baserend op cijfers. Bij VTT werden in de eerste helft van vorig jaar 1.402 gevallen gemeld. Het betrof vooral huiselijk geweld en kindermishandeling, slechts 16 zaken hadden betrekking op mishandeling van ouderen en ontspoorde zorg. In daarop volgende zes maanden kwamen er nog vijf gevallen bij.

Pala en Moorman zeggen dat het 'te ver gaat om te zeggen dat hulpverleners tekortschieten'. "Daarvoor zijn we nog te kort bezig om dit probleem breed onder de aandacht te krijgen. Zo'n proces kan jaren duren. Maar je zou willen dat het sneller gaat." Ze wijzen op het opsporen en melden van kindermishandeling. Pas nadat het jarenlang vol onder de aandacht werd gebracht ging de meldingsbereidheid enorm omhoog en zijn burgers en hulpverleners er alerter op.

Om die omslag ook in de bescherming van ouderen voor elkaar te krijgen wordt door VTT aandacht besteed aan voorlichting bij thuiszorgorganisaties, verzorgingshuizen en bij huisartsen. Ook is de vertrouwensarts van het meldpunt met ziekenhuizen in de regio in gesprek over een 'verbeterslag in de signalering en het melden, conform de meldcode', zoals die kindermishandeling wel is ingeburgerd.

"Voor ouderen is dat nog lang niet zo ingebed. Het is ook een lastig terrein. Er valt winst te halen in het herkennen van signalen. En vaak is het nog lastiger om een vinger achter financiële uitbuiting te krijgen. Een signaal kan zijn dat er steeds minder eten in een koelkast staat. Of dat iemand ineens niet meer naar de dagbesteding gaat, omdat er geen geld meer voor is. Of dat het gebruikelijke kappersbezoek ineens stopt. Je komt wel situaties tegen dat de kinderen de erfenis veilig stellen: nee, ma, je gaat niet meer naar de kapper. Dat is te duur. Ik verf je haar zelf wel." Thuishulpen zouden dat kunnen opmerken. "Dat dit niet gebeurt heeft soms ook gewoon te maken met werkdruk. Er is niet altijd tijd om een praatje te maken."

Risicofactoren zijn mantelzorgers, die zelf op hun tenen lopen. Of kinderen die in de opvoeding een trauma hebben opgelopen en zich nu willen wreken. "Je ziet wel in situaties waarin ouders worden geslagen door hun kinderen, dat er soms een geschiedenis ligt van huiselijk geweld. Dan is er een risico van vergelding."

VTT onderzoekt zaken en zorgt dat er hulpverlening op gang komt. In ernstige gevallen kan het meldpunt ook zelf aangifte doen bij de politie. Dat is tot nu toe niet gebeurd. Moorman geeft aan dat ook niet ten koste van alles wordt ingegrepen. "Het is een soort kosten-batenanalyse. Wordt de al opgelopen schade vergroot door een aangifte? Weegt dat op tegen de prijs die betaald moet worden. Er wordt goed gekeken of een aangifte op z'n plaats is. Krijgt iemand dan bijvoorbeeld de kleinkinderen niet meer te zien? Kan met ingrijpen, zoals een limiet op een bankpas, een faillissement van de oudere worden voorkomen? Er zijn sowieso veel ouderen die zeggen: ik ga geen aangifte doen tegen mijn eigen kind."

Veilig Thuis Twente kreeg vorig jaar met 21 meldingen te maken die betrekking hadden op ouderenmishandeling.